

ҲАМИША НАВҚИРОН САМАРҚАНД

Сўнгги йиллардаги кенг кўламли ислоҳотлар
самарасида саноат, илм-фан, маданият, маърифат ва
туризм марказига айланмоқда

ТАРАҚҚИЁТ МЕЗОНЛАРИ

Ер юзининг сайқали деб ном олган азим Самарқанднинг шонли тарихини тақорлаб ўтириша ҳожат бўлмаса керак. Нега-ки, уни бутун етти икlim жуда яхши билдири. Лекин бу тарихнинг биз учун

фаҳрли бўлган жihatларини қайд этмоқ зарур. Хусусан, дунёга машҳур иккى имом (Махдуми Аъзам ва Фавсл Аъзам)нинг қадами теккан юрт. Уч диннинг пайғамбари Дониёр ҳаэрратларининг рамзий қабри шу

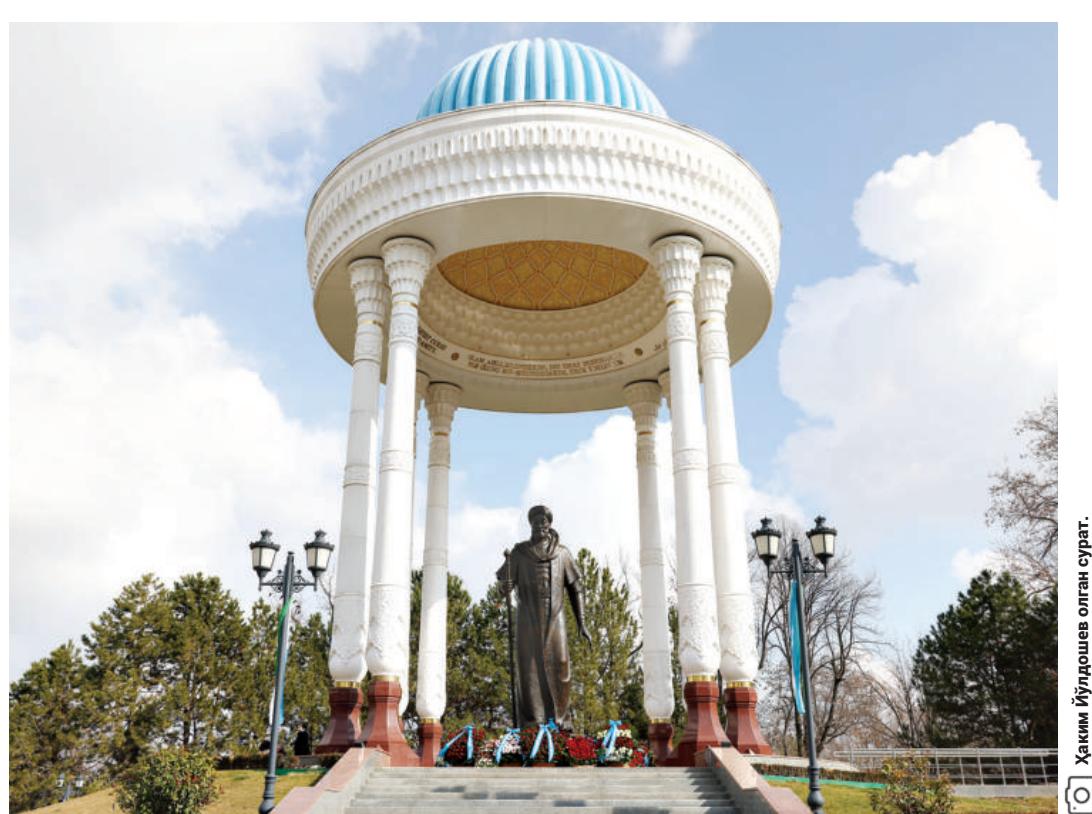
ерда. Яна бир пайғамбар — Ҳазрати Довуд хам бу тупроқка қадам кўйиган, деган фикрлар мавжуд. Буюк ишак йўленинг энг маърифатли, тафakkur чорраҳаси бу ер. Абу Ҳожа Тоҳирий таъқидлаганидек, “Агар илм

ва иймон истасанг — Маккага бор, бойлигу дунё истасанг — Ҳиндистонга бор, агар ик-каласини ҳам истасанг, Самарқандда кол”.

Давоми 3-бетда

БОҚИЙ МЕРОС

АССАЛОМ, ҲАЗРАТИМ, НАВОИЙ БОБОМ!

Ҳаким йўлдошев оғлан сурʼат.

Кече пойтахтимиздаги Адиблар хиёбони ҳар қачонгидан-да фараҳбахш, файзийёб бўлди. Давомли ёғирдан сўнг нурларини пинҳон тутиб турган күёш гўё Навоийнинг меҳрли юзию сўзларининг сўнмас зиёси каби шуълаланди.

Адабиёт бўстонида салобат тўкиб турган буюк бобокалонимиз ёдгорлиги қаршишида давлат ва жамоат арбоблари, шоири ёзувчиар, адабиётшуносу тибишунослар, ўқитувчию талабалар, кенг жамоатчилик вакиллари ҳамда хорижлик мемонлар узот таваллудининг 581 йиллиги муносабати билан адабий-маърифий таддигрига жам бўлди.

Навоийни ўрганишда танаффус бўлмаслиги керак

Таддирни очар экан, Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси раиси, Ўзбекистон халқ шоири Сиражиддин Сайидид “Давлатимиз раҳбари Янги

Давоми 6-бетда

ИННОВАЦИОН ЁНДАШУВЛАР

МИС САНОАТИ: келажакнинг “ЯНГИ ОЛТИН”И

Қайта тикланадиган энергия манбалари ва электромобиль ишлаб чиқариш ҳажмининг ортиши тўғифи 2030 йилга бориб, жаҳонда мисга бўлган талаф 40 фоизга ўсиши кутилмоқда. Мана шу кўрсаткич, ўз навбатида, уни қайта ишлаб, юқори кўшилган қўйматга эга маҳсулот яратиш заруратини келтириб чиқаради. Таъқидлаш жоиз, Тараққиёт стратегиясида тармоқда кластерни ташкил этиш орқали мис ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажмини 2 баравар кўйтириш ҳамда қўйматини 8 миллиард долларга етказиш кўзда тутилган.

Президентимизнинг 2021 йил 24 июндан “Кон-металлургия саноати ва унга боғлиқ соҳаларни ривоҷлантириш” ишлаб чиқариш ҳамда ишлаб чиқариш ҳажмини 2 баравар кўйтириш ҳамда қўйматини 8 миллиард долларга етказиш кўзда тутилган.

доирасида лойиҳа ва инжиниринг хизматлари ҳамда илмий-тадқиқот ва таҳриба-конструкторлик ишларининг ўзаро тизимиши ривоҷлантиришда муҳим омил бўлиб хизмат қилимоқда. Мазкур чора-тадбирлар натижаси ўтарор, замонавий технологиялар трансфер қилиниб, инновациялар ривоҷлантириш бошшарманси ташкил этилиб, соҳанини янада тақомиллаштириш бўйича қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Давоми 4-бетда

ҲАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИДАН – ТАРАҚҚИЁТ СТРАТЕГИЯСИ САРИ

АХБОРОТ ОЛИШ ЭРКИНЛИГИ – ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИНИНГ МУҲИМ МЕЗОНИ

Шиддат билан ўзгариб бораётган кундалик ҳаётимизни, шунингдек, ҳар қандай соҳани кунлик ахборотсиз тасавур қилиш мушкул. Оммавий ахборот воситаларини давр солномачисига киёсласак, бу кўзгуда мамлакатимиз ҳаётидаги ўзгаришлар бутун борлиги билан акс этиди. Бу жараён, айниқса, ижтимоий-сиёсий ҳаётимизда ўта муҳим аҳамиятга эга.

Бундан беш йил аввал қабул қилинган Ҳаракатлар стратегияси асосида 2017–2021 йилларда давлат ва жамият курилишини такомиллаштириш, конун устувлоригини таъминлаш ва суд-хўкум тизимини ислоҳ қилиш, иқтисодиётни янада ривоҷлантириш, либераллаштириш, ижтимоий соҳани ривоҷлантириш, халқнинг осоишта ва фаронов ҳаёт кечериши учун шарт-шароит яратиш, халқаро майдонда ўзбекистоннинг муносаб ўрин эгаллашига қаратилган комплекс чора-тадбирлар амалга оширилди.

Президентимизнинг жорий йил 28 январда изолланган фаромони билан 2022–2026 йилларга мўлжалланган Янги ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси ҳамда уни “Инсон қадрни улуғлаш ва фараб мажалла ҳалилларни ўзига оширишга оид давлат дастури тасдиқланди.

Таъқидлаш жоизки, Тараққиёт стратегияси сўнгги йилларда мамлакатимиздаги тизимили ижобий ўзгаришларнинг асосий хуқумий пойdevori бўлиб хизмат қилган Ҳаракатлар стратегиясининг узвий жой олиши, халқимизнинг адоплати, эркин ва фаронов жамият куришдек узуга истаклари ижобат бўлишига хизмат қиласди.

“Инсон – жамият – давлат” деган тамойл асосида шакллантирилган “Инсон қадри учун”, “Давлат – инсон учун” деган эзгу гояларни

Давоми 2-бетда

ҲАМИША НАВҚИРОН САМАРҚАНД

**Сўнгги йиллардаги кенг кўламли ислоҳотлар
самарасида саноат, илм-фан, маданият, маърифат ва
туризм марказига айланмоқда**

ТАРАҚҚИЁТ МЕЗОНЛАРИ

Бошланиши 1-бетда

МАҲСУЛОТЛАРГА ДУНЁ ХАРИДОР

Фақат бугина эмас, бугун Самарқанд заминни нафасат кўнгил, ниятлар тозариб, балки назарлар хам покланиб қадам кўядиган жой. Иккى уйғониши даврида хам Самарқанд ва бу заминда камолга етган алломат, жаҳонгир ву мутафаккирларнинг муносаб ўрни бор. Улар дунё таамдунига бекиёс хисса кўшидилар. Ҳазрат Алишер Навоийнинг айнан шу ошёга келиб, Абу Лайс Самарқандийдан таҳсил олишининг ўзиёб ўти мускан нечоқи муроб эканини кўрасатиди турибди.

Биз учун муҳими шундаки, Самарқанд мустақил даврида, хусусан, кейнинг беш йилда маданият, маърифат борасида дунёга янга ўрнук бўлмокда. Ҳаракатлар стратегиясида ву унинг узвий давоми сифатида ишлаб чиқилган Тараққиёт стратегиясида белгиланган мажсадларни амалга оширишда эътиборга молик ютуклиларга эршишмокда.

Мамлакатимизнинг салоҳитли карвони — ахолиси хам, ишлаб чиқариш куввати хам, имконияти хам, интеллектуал мулки хам юқори бўлган бу воҳада тараққиётнинг ибратли тажрибалари юзага келди.

ИННОВАЦИОН САНОАТ “ХАБИ”

2021 йили вилоятда ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажми ўтган йилга нисбатан 8,4 фоизга, саноат маҳсулотлари ҳажми 9,2 фоизга, хизматлар кўрсатиш 25,6 фоизга, кишлоп ҳўжалиги маҳсулотлари ҳажми 4,1 фоизга ҳамда курилиш-пудрат ишларни 14,3 баробарга ўсади.

Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш сезиларни даражада ошиди. Жумладан, тўқимачилик саноати маҳсулотлари 1,3 марта, металргурия маҳсулотлари 2 марта ва электротехника саноати маҳсулотлари 1,4 баробарга кўпаган.

Махаллийлаштириш дастурiga асосан, 21 ta корхонада кўймати 703 миллиард сўмлик 47 турдаги маҳсулот ишлаб чиқарилди. Россиянинг Москва ва Калининград, хамда Туркиянинг Истанбул, Измир ва Бурса шаҳарларида ҳалқаро ҳамкорликни көнгайтириш бўйича музокаралар тўязилди.

“Ургут” эркин иқтисодий зонасида умумий кўймати 286 миллион доллар бўлган 60 ta лойҳа ишга туширилиб, 4700 дан ортиқ янги ўрни яратилди, 2 трилион 20 миллиард сўмликдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқарилди, 57 миллион долларлик маҳсулот экспорт килинди. Кичик саноат зоналарида 92 ta лойҳа ишга туширилиб, 380 миллиард сўмлик инвестицияни кириттиди ва 1558 ta янги ўрни яратилди. Ушбу корхоналар томонидан 168 миллиард сўмлик саноат маҳсулотлари тайёрланди.

Жорий йилда “Ургут” эркин иқтисодий зонаси ва кичик саноат зоналарида 180 ta янги лойҳа ишга туширилиб, ишлаб чиқариш ҳажми 3 трилион 738 миллиард сўмга етади ва маҳсулотлар экспорти 135 миллион доллардан ошиди. Ушбу режаларнинг ижроси билан 2022 йилда ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажми 7,3 фоизга, саноат маҳсулотлари эса 8,6 фоизга ўсиши кутилмоқда.

Янги беш йилда тўқимачилик саноатида умумий кўймати 750 миллион долларлик 182 ta лойҳа ишга туширилди, ишлаб чиқариш ҳажми 10 баробарга, экспорт 6 баробарга оширилди хамда 33,5 мингта иш ўрни яратилди. Президентимиз таъбири билан айтганда, кегуси 5 йилда қатор мегапойхалар ишга тушириши ҳисобига Самарқанд “Инновацион саноат хаби”га айланади.

Курилиш материаллари саноатида 1,4 миллиард долларлик 21 ta лойҳа амалга оширилди, электротехника соҳасида 200 миллион долларлик инвестицияни ҳисобига алоҳида саноат кластери ишга туширилди. Натижада вилоятда майшият техника ишлаб чиқариш ҳажми 10 баробарга, экспорт 6 баробарга оширилди хамда 33,5 мингта иш ўрни яратилди. Президентимиз таъбири билан айтганда, кегуси 5 йилда қатор мегапойхалар ишга тушириши ҳисобига Самарқанд “Инновацион саноат хаби”га айланади.

Курилиш материаллари саноатида 1,4 миллиард долларлик 21 ta лойҳа амалга оширилди, электротехника соҳасида 200 миллион долларлик инвестицияни ҳисобига алоҳида саноат кластери ишга туширилди. Натижада вилоятда майшият техника ишлаб чиқариш ҳажми 10 баробарга, экспорт 6 баробарга оширилди хамда 33,5 мингта иш ўрни яратилди. Президентимиз таъбири билан айтганда, кегуси 5 йилда қатор мегапойхалар ишга тушириши ҳисобига Самарқанд “Инновацион саноат хаби”га айланади.

Кишлоп ҳўжалиги маҳсулотлари 104 миллион долларлик ташкил этиди. Бу даврда бу та янги ҳорижий бозор, жумладан, Ямайка, Колумбия, Қатар, Македония, Бангладеш ва Ливан давлатларига экспорт килинди, 380 миллиард сўмлик инвестицияни кириттиди ва 1558 ta янги ўрни яратилди.

Хизматлар соҳаси – Ривожланишнинг Асосий Драйверларидан БИРИ

Инсон ҳар доим ўз олдига юксак мараларни қўяди ва ўша марта томон ҳаракат килади. Ана шундай жихатларни воҳанинг режалари аксида ҳам кўриш мумкин. 2022 йилда Самарқанд вилоятида экспорт ҳажмини ўтган йилга кўрсатичка қараганда 1,5 баробар ошириш белгиланган. Шу йилнинг ўзида кўймати 7,1 трилион сўмлик 772 ta лойҳани ишга тушириш натижасида 20 мингта ортиқ ахолининг ўй-жойга бўлган эҳтиёжи кондирилди.

Юрт тараққиётни ҳар бир фуқарога гурӯр бешишлайди, янги ва замонавий масливонларни курилиш инсонлар ҳәйтини фаровонлаштиради. Биринчи босқичда Ургут туманининг Камонгарон ва Булунгур туманининг Ҳубдин ҳудудларида янги Ўзбекистон массивлари курилиши ҳам ҳудудлар ободлигини белгилайди. Бу ишлар шу билан чекланиб қолмайди ва кейинги босқичларда Нарпай тумани Саловот, Пахтачи тумани Истиқол махаллалари, Пайариқ тумани Челак шаҳрида ҳам замонавий янги Ўзбекистон массивлари бўнёд этилди.

ИМОМ БУХОРИЙ МАЖМУАСИ – ЮРТ ГАВҲАРИГА АЙЛАНАДИ

Бугунги кунда Самарқандда туризми ривожлантириш мақсадидан амалга оширилаётган ишлар алоҳида тўхтатлини тақозо этиди. Негаси, нафасат Самарқанд шаҳрида, балки вилоятнинг саъёлик обектлари саналган масканларда кенг бунёдкорлик ва ободлонлаштириш ишлари олиб борилмоқда.

Гап ҳақда гап борар экан, аввало,

Президентимиз шу йил 7 февраль куни

тиш комплекси ташкил этилади. Туристик йўналишлар, туризм кишлоқлари, туризм йўллари каби хизмат курсатиш обьектлари бўнёд этилади.

ХОРИЖ САРМОЯСИ – ИШОНЧ БЕЛГИСИ

2021 йилда вилоятда тўғридан-тўғри ҳорижий инвестициялар ва давлат қарфолати остида бўлмаган ҳорижий кредит маблаглари иштирокидаги жами 178 ta лойҳа ҳисобига 235 миллион долларлик сармоялар ўзлаштирилди. Шундан тўғридан-тўғри ҳорижий инвестициялар кўймати 118,5 миллион долларни ва ҳорижий кредитлар 116,5 миллион долларни ташкил этиди. Шу рақамларнинг ўзи ҳам ҳорижий давлатлар, жамғарматар ва сармояларнинг ишончи қай даражада эканини кўрсатмоқда.

Вилояти ижтимоий-иктисодий ривожлантириш худуди иштирокидаги дастурiga кўра, 2021 йилда кўймати 5,7 трилион сўмлик 1878 ta инвестиция пойхиси амалга оширилди ва 13,5 мингдан ортиқ янги ўрни яратили. Яхшилий йўнида сарфланган ҳар қандай сармоя киска муддатда мева бериши бор гап. Вилоятда ўтган йилнинг ўзида 515 ta корхона томонидан 596 турдаги 456,9 миллион долларлик экспорт салоҳиятини янада ошириш учун имкониятлар катта. Бу имкониятларни ишга солиш учун кўймати 576,4 миллион долларлик шундан 442,4 миллион долларлик саноат ҳамда 134 миллион долларлик мева-сабзавот махсулотлари экспорт килинади.

АҲОЛИ УЧУН ЯНГИ ҮЙ-ЖОЙЛАР

Бир пайтлар Испания элчиси Клавихо Самарқандга шунчалик гўзал таъриф берганли, бутун Европа Амир Темур давлати билан ҳамкорлик килишига, хатто унинг паноҳи остида бўлишига интилган. Самарқандага кўз ўша давр мўъжизаси засди. Унинг куракали қадимда Либерпуль савдо биржасига ҳамга қўйилди. Шундайда яхшилий йўнида сарфланган ҳар қандай сармоя киска муддатда мева бериши бор гап. Вилоятда ўтган йилнинг ўзида 515 ta корхона томонидан 596 турдаги 456,9 миллион долларлик экспорт килинади.

Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарнишни янада ошириш ҳисобига 235 мингта кўймати 576,4 миллион долларлик шундан 442,4 миллион долларлик мева-сабзавот махсулотлари экспорт килинади.

Пойтахтда бир неча қурилиш лойиҳалари тақдимоти билан таниша туриб, Самарқандаги Имом Бухорий мажмуасининг ишончи қисми ташкил қурилишига алоҳида ётибор қаратганини қайд этиш жою.

Айни кунларда Имом Бухорий мажмуаси янгидан курилмоқда. Бу ишлар ўтган йили Рамазон ойида бошланганди. Бугунги кунда бинолар кўтарилиб, пардоzlash ишлари оз коплан. Тақдимотда мажмуанинг ишончи қисми ташкил қурилишига алоҳида ётибор қаратганини қайд этиш жою.

Унга кўра, мажмува деворлари миллий накшлар, пардоzlash тошлар билан безатили. Имом Бухорий макъбарасидаги накшларни яхшилий йўнида сарфланган ҳар қандай сармоя киска муддатда мева бериши бор гап. Вилоятда ўтган йилнинг ўзида 515 ta корхона томонидан 596 турдаги 456,9 миллион долларлик экспорт килинади.

Унга кўра, мажмува деворлари миллий накшлар, пардоzlash тошлар билан безатили. Имом Бухорий макъбарасидаги накшларни яхшилий йўнида сарфланган ҳар қандай сармоя киска муддатда мева бериши бор гап. Вилоятда ўтган йилнинг ўзида 515 ta корхона томонидан 596 турдаги 456,9 миллион долларлик экспорт килинади.

Айни кунларда Имом Бухорий мажмуаси янгидан курилмоқда. Бу ишлар ўтган йили Рамазон ойида бошланганди. Бугунги кунда бинолар кўтарилиб, пардоzlash ишлари оз коплан. Тақдимотда мажмуанинг ишончи қисми ташкил қурилишига алоҳида ётибор қаратганини қайд этиш жою.

Айни кунларда Имом Бухорий мажмуаси янгидан курилмоқда.

Самарқанд тумани худудидаги қисми кенглиги 42 метрга етказилди. Асосий автомобобиль йўлидан ташкири маҳаллий йўл, пайдалар велосипед йўлларидан барпо этилди. Кўчанинг Шохи Зинда ва Садриддин Айний кўчалари кесишмасигача бўлгага қисмининг эндиғида ўтган йилидан курилмоқда.

Шохи Зинда ва Садриддин Айний кўчалари кесишмасигача бўлгага қисмининг эндиғида ўтган йилидан курилмоқда.

Айни кунларда Имом Бухорий мажмуаси янгидан курилмоқда.

ШАХС ВА ЖАМИЯТ

Мухридин СОДИРЖОНОВ,
Наманган давлат университети таянч докторанти

“Инсон қадри биз учун қандайдир мавхум, баландпарвоз тушунча эмас. Инсон қадри деганда, биз, аввало, ҳар бир фукаронинг тинч ва хавфсиз ҳаёт кечиришини, унинг фундаментал хукук ва ёрникликларни таъминлашни назарда тутамиш. Инсон қадри деганда, биз ҳар бир фукаро учун мунособ турмуш шароити ва замонавий инфраструктура ташкил этишини, малакали тиббий хизмат кўрсатиш, сифатли таълим, ижтимоий ҳимоя тизими, соглем экологик мухит яратиб берниши турунномаиз, дега таъкидлади Президентимиз жорий йил 26 январь куни бўлиб ўтган видеоселектор йиғилишида. Йиғилиш янги Ўзбекистоннинг 2022-2026 йилларга мўлжалланган тараққиёт стратегияси ва уни 2022 йил — “Инсон қадрини узугаш ва фаол маҳалла йили” да амалга оширишга оид давлат дастури ижросини ташкил этиши масалалари мухокамасига багишланган эди. Қабул килинган янги тараққиёт стратегиясида еттига устувор йўналиш бўйича “Инсон қадри учун — 100 та мақсад” белгиланган. Улар орасида адолатли ижтимоий сиёсат юритиш, инсон капиталини ривожлантиришга оид вазифалар бор.

Инсон капиталининг барча таркиби қисмлари оила ўз фарзандига киритадиган инвестиция орқали шакллантирилади ва кўйайтирилади. Инсоннинг интеллектуал ва психофизиологик қорилиятиларни оила ривожлантириш унинг келгусида камолга этиши ва инсон капитали мунтазам такомиллашиб боришининг пойдевориди.

Хар бир оила ижтимоий муносабатларни ўзига хос тарзда акс этиради. Оиласининг болага таъсiri специфик бўлгани учун унинг маънавий-ахлоқий киёфаси шаклланши хам ўзига хос ва таъорфланиши.

муносабатларнинг асосий элементиди. Тадқиқотларнинг курсатишича, оиласида инсон капитали “социализатор” сифатида таълим ва тарбия муассасаларининг онга таъсирида устунлик килади. Агар оила ва мактаб турли қадриятлар хамда стереотиплар тизимини тарқатган бўлса, бу рақобатда оила ютиб чиқади. Чунки оиласида тарбия узлуксизdir ва у нафакат онгли, балки онгис даражада хам амалга оширилади.

Инсон капиталини якка шахс миёсида олиб қараганда, асосий инвестор мазкур капитал огласининг ўзиридан. Инсон капиталини инвестицияни киритиш ишонч дарасини хам ошириди. Укимишли инсонлар бошқаларга кўпроқ ишонади, ишонч дарасини баланд бўлган жамият оадатда нисбатан юкори иктисолид ўйншга эришиади. Мамлакатимизда инсон капиталини ривожлантириш соҳасини оптималлаштириш натижасида янги ижтимоий мухит, янги маънавий ва ахлоқий қадриятларга асосланган инсон капитали пайдо бўлди.

Ижтимоий капитал ва маҳалла

“Бундан бўён фаолиятимизни мутлақо янгича, яъни “инсон — жамият — давлат” тамоили асосида ташкил этишиз. Бу мақсадга эришиш учун эса дунёдаги ноёб де-

ижтимоий тармоқ ва бошқа ахборот технологияларининг инсон капиталини таъминлашга асос вазифасини бажарувчи восита га яланни кузатилади. Ҳозир ахборот рақами технологиялар орқали узатилмоқда, ўз нафабатда, фан ва таълимига асосланган жамиятда инсон капитали қадри ҳам ўзгариб бормоқда. Инсон энди катта жамъиятда ахборотни хотирада сақлай олмайди, чунки унга иштеплан вақтда тармоқдан топиш имкони бор. Энди мавжуд маълумотлар билан ишлаш ва янгиларини яратиш кобилиятни олдинги ўриннага чиқди. Инсон капиталининг маънавиятни хам шунга бориб тақалади.

Ижтимоий ҳимояга муҳтоҷ қатламни кўллаб-кувватлаш

Ахборот-коммуникация технологиялари билан бошланган инсон капиталини таъминлашга асос вазифасини бажарувчи восита га яланни кузатилади. Ҳозир ахборот рақами технологиялар орқали узатилмоқда, ўз нафабатда, фан ва таълимига асосланган жамиятда инсон капитали қадри ҳам ўзгариб бормоқда. Инсон энди катта жамъиятда ахборотни хотирада сақлай олмайди, чунки унга иштеплан вақтда тармоқдан топиш имкони бор. Энди мавжуд маълумотлар билан ишлаш ва янгиларини яратиш кобилиятни олдинги ўриннага чиқди. Инсон капиталининг маънавиятни хам шунга бориб тақалади.

